

U S N E S E N Í

Krajský soud v Praze rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Milana Podhrázkého a soudců Olgy Stránské a Mgr. Ing. Petra Šuránka v právní věci **žalobce: B. V.**, bytem , proti **žalovanému: Krajský úřad Středočeského kraje**, se sídlem Zborovská 11, Praha 5, o žalobě na ochranu proti nečinnosti správního orgánu a na vyslovení nicotnosti úkonu správního orgánu,

t a k t o :

- I. Žaloba se o d m í t á.**
- II. Žádný z účastníků n e m á právo na náhradu nákladů řízení.**

O d ů v o d n ě n í :

Žalobce se žalobou označenou jako „žaloba dle § 65 a § 79 zák. č. 150/2002 Sb.“ doručenou Krajskému v Praze dne 15. 10. 2012 domáhal vydání rozsudku, podle něhož bude žalovaný „*povinen vyšetřit a odstranit podvody ředitele školy a ŠU K. Hora, kterými bylo porušeno právo žalobce dle zák. č. 87/91 Sb. + dle vyhl.č. 1665/91-SM.*“ Jak žalobce v rámci žaloby především konstatoval, na žalovaného se obrací soustavně od 22. 6. 2011, kdy zjistil podvody v činnosti ředitele Gymnázia Kutná Hora, V. S., jakož i ředitele tehdejšího školského úřadu Kutná Hora. Podle žalobce je prokázáno, že ještě před 17. 11. 1989 škola ve vazbě na StB zničila materiál, který u osoby žalobce zakládal právo na rehabilitaci, což bylo v rámci zločinného spolčení ředitelem zamlčováno. Dopisy žalobce ředitel arogantně ignoroval, čímž porušil své povinnosti podle správního řádu. Ředitel školy nemohl o rehabilitační věci žalobce rozhodnout, protože žádný materiál k věci po 17. 11. 1989 neexistoval, což bylo v rámci zločinného spolčení ve vazbě na StB promyšleně kryto ze strany školského úřadu Kutná Hora. Školský úřad žalobci přípisem ze dne 22. 10. 1992 lživě sdělil, že o jeho věci dne 18. 10. 1992 rozhodla rehabilitační komise, ačkoliv ta o věci žalobce nikdy nejednala a jednat nemohla, protože materiál zakládající rehabilitační právo žalobce neexistuje. Tento podvod ze strany školského úřadu byl pak zneužit ve věci vedené u Krajského soudu v Praze pod sp. zn. 44 Ca 22/2008, kde bylo podvodně tvrzeno, že za nečinného ředitele školy rozhodla rehabilitační komise školského úřadu. Přípisem v režimu zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, doznal ředitel školy, že materiál zakládající právo žalobce na rehabilitaci za školní roky 1969-1974 neexistuje a škola jej nikdy po 17. 11. 1989 neměla a materiál si od školy nikdo nevyžadoval. Proto musí žalovaný uvedený podvod odstranit a vyšetřit zločinné podvody ředitele školy i školského úřadu.

Krajský soud v Praze usnesením ze dne 26. 6. 2013, čj. 46 A 53/2012-28, žalobce vyzval, aby především upřesnil, zda jeho žaloba směřuje na zahájení řízení proti rozhodnutí správního orgánu nebo na zahájení řízení na ochranu před nezákonným zásahem, pokynem nebo donucením správního orgánu nebo na zahájení řízení na ochranu proti nečinnosti správního orgánu; v případě, že se jedná o žalobu proti rozhodnutí, necht' žalobce uvede, proti kterému rozhodnutí jeho žaloba směřuje; v případě, že se jedná o žalobu na ochranu proti nečinnosti správního orgánu, necht' uvede, vydání jakého rozhodnutí ve věci samé (osvědčení) se domáhá, v jakém řízení (event. na základě jakého jeho podání); v případě, že se jedná o žalobu na ochranu před nezákonným zásahem, pokynem nebo donucením správního orgánu, je třeba uvést označení zásahu, proti němuž se žalobce domáhá ochrany. Ke splnění výše uvedeného soud žalobci stanovil lhůtu patnácti dnů od doručení tohoto usnesení a poučil ho, že nebude-li žaloba v uvedené lhůtě doplněna nebo opravena a v řízení nebude možno pro tento nedostatek pokračovat, soud řízení o žalobě usnesením odmítne, nestanoví-li zákon jiný procesní důsledek.

Na výzvu soudu k odstranění vad žaloby reagoval žalobce svým podáním ze dne 17. 7. 2013, v němž předně zopakoval, že požaduje právní ochranu proti podvodu ze strany školského úřadu Kutná Hora spočívajícího v tvrzení, že školský úřad vydal dne 18. 10. 1992 rozhodnutí rehabilitační komise, jímž byla odstraněna nečinnost ředitele Gymnázia Kutná Hora. Rozhodnutí rehabilitační komise žalobce nikdy neobdržel, jednalo se o podvod, neboť nikdy žádná rehabilitační komise o jeho věci nejednala a nerozhodla. Po letitých tahanicích ředitel Gymnázia Kutná Hora doznal přípisem ze dne 12. 4. 2012, že škola po 17. 11. 1989 nikdy materiály k věci žalobce neměla. Rehabilitační komise školského úřadu mohla vydat rozhodnutí za ředitele gymnázia pouze tehdy, pokud měla materiál ke studiu žalobce v letech 1969-1974, ten však neexistoval, a proto rozhodnutí nemohl nikdo vydat. Za tohoto stavu požádal žalobce žalovaného o vyšetření věci a odstranění popsané „alotrie“ ředitele gymnázia a ředitele školského úřadu. Žalovaný však tento stav svojí úmyslnou nečinností kryje. Proto se žalobce obrátil na soud, proto požaduje prohlásit tvrzení školského úřadu učiněné přípisem ze dne 22. 10. 1992 za podvod a nicotný úkon s tím, že o požadavku žalobce na rehabilitaci ze dne 1. 4. 1990 nebylo dosud rozhodnuto. Současně žalobce požaduje vydat rozhodnutí, podle něhož je ředitel Gymnázia Jiřího Ortena v Kutné Hoře ve vztahu k požadavku žalobce na provedení rehabilitačního řízení podjatý s tím, že vydáním osvědčení dle vyhlášky č. 1665/91-SM se pověřuje ředitel gymnázia Milady Horákové, Praha 4, Na Planině 3.

Podle ustanovení § 37 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), musí být především z každého podání zřejmé, čeho se týká, kdo jej činí, proti komu směřuje a co navrhuje (odst. 3), přičemž předseda senátu usnesením vyzve podatele k opravě nebo odstranění vad podání a stanoví k tomu lhůtu. Nebude-li podání v této lhůtě doplněno nebo opraveno a v řízení nebude možno pro tento nedostatek pokračovat, soud podání usnesením odmítne, nestanoví-li zákon jiný procesní důsledek (odst. 5). Jak tedy především plyne z citovaných ustanovení, soud odmítne podání, které je vadné nebo neúplné, pouze tehdy, pokud toto podání není ve lhůtě stanovené ve výzvě soudu doplněno nebo opraveno a pro tento nedostatek není možno v řízení dále pokračovat, nestanoví-li zákon jinak. Přestože v projednávané věci nebyly obsahové vady žaloby ve smyslu výzvy soudu učiněné žalobci zcela odstraněny, lze podle názoru zdejšího soudu v řízení o podané žalobě s ohledem na její obsah pokračovat. Bylo by totiž nepřipustným formalismem, pokud by soud odmítl žalobu za užití § 37 odst. 5 s. ř. s. toliko s poukazem na to, že se žalobce důsledně neřídil výzvou soudu a výslovně z hlediska formy poskytované soudní ochrany správními soudy žalobu neupřesnil, tím spíše, pokud soud v daném řízení zamítl návrh žalobce na ustanovení zástupce.

Shledá-li soud, že žaloba z hlediska formálního i obsahového naplňuje alespoň základní předpoklady pro pokračování řízení, je povinen v další fázi řízení předně hodnotit, zda jsou dány podmínky řízení, zde je podaná žaloba přípustná a včasná, tedy zjednodušeně řečeno, zda je podaná žaloba projednatelná a zda se jí tedy bude věcně zabývat. Pokud tomu tak není, pak soudu nezbyvá, než žalobu (návrh) s odkazem na některý z důvodů uvedených především v ustanovení § 46 s. ř. s. odmítnout.

V této souvislosti soud nejen s ohledem na žalobcem výslovně učiněné návrhy, ale též s přihlédnutím k obsahu celého podání žalobce (žaloby) a jeho doplnění, dospěl k závěru, že žalobce se svojí žalobou domáhá:

- 1) ochrany proti nečinnosti žalovaného, který podle žalobce doposud nevyšetřil a neodstranil podvody ředitele školského úřadu a ředitele gymnázia, kterými bylo porušeno právo žalobce podle zákona č. 87/1991 Sb., o mimosoudních rehabilitacích, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon č. 87/1991 Sb.“);
- 2) vyslovení nicotnosti tvrzení školského úřadu učiněného přípisem ze dne 22. 10. 1992, podle něhož o požadavku žalobce na rehabilitaci rozhodla dne 18. 10. 1992 rehabilitační komise školského úřadu;
- 3) vyslovení podjatosti ředitele Gymnázia v Kutné Hoře ve vztahu k požadavku žalobce na provedení rehabilitačního řízení a vydání osvědčení dle zákona č. 87/1991 Sb. a pověření vydáním tohoto osvědčením ředitele Gymnázia Milady Horákové v Praze 4.

Před hodnocením projednatelnosti jednotlivých návrhů žalobce lze ještě předeslat, že Krajskému soudu v Praze je z jeho úřední činnosti známo, že žalobce se soudní ochrany ve věci jeho studijní rehabilitace domáhá opakovaně. Z relevantních částí spisu vedeného u zdejšího soudu pod sp. zn. 44 Ca 22/2008 soud především zjistil, že žalobce se v uvedené věci žalobou na ochranu proti nečinnosti původně podanou u Městského soudu v Praze domáhal toho, aby soud uložil žalovanému řediteli Gymnázia Jiřího Ortena v Kutné Hoře rozhodnout o žádosti žalobce o studijní rehabilitaci ohledně jeho studia Na Gymnáziu v Kutné Hoře podle § 18 odst. 3 zákona č. 87/1991 Sb. Krajský soud v Praze tuto žalobu zamítl svým rozsudkem ze dne 2. 6. 2009, čj. 44 Ca 22/2008-111. Kasační stížnost žalobce proti uvedenému rozhodnutí zamítl Nejvyšší správní soud rozsudkem ze dne 25. 11. 2009, čj. 3 Ans 3/2009-142.

Ve vztahu k posouzení projednatelnosti jednotlivých návrhů žalobce je třeba nejprve připomenout, že ve správním soudnictví poskytují soudy ochranu veřejným subjektivním právům fyzických i právnických osob způsobem stanoveným soudním řádem správním a za podmínek stanovených tímto nebo zvláštním zákonem a rozhodují v dalších věcech, v nichž tak stanoví tento zákon (§ 2 s. ř. s.). Do pravomoci soudů ve správním soudnictví přitom patří rozhodování o žalobách proti rozhodnutím správního orgánu, o ochraně proti nečinnosti správního orgánu, o ochraně před nezákonným zásahem správního orgánu a o kompetenčních žalobách (§ 4 odst. 1 s. ř. s.). Dále soudy ve správním soudnictví rozhodují ve věcech volebních (místního a krajského referenda), ve věcech politických stran (hnutí) a o zrušení opatření obecné povahy nebo jeho částí pro rozpor se zákonem (§ 4 odst. 2 s. ř. s.).

Pokud jde o shora reprodukováné návrhy žalobce, je především zřejmé, že návrh ad 3) týkající se vyslovení podjatosti ředitele Gymnázia v Kutné Hoře se nachází zcela mimo rámec pravomoci soudů ve správním soudnictví. Pokud by správní soud zasahoval do jakéhokoliv řízení vedeného před správním orgánem tím způsobem, že by vyloučil určitou úřední osobu z projednávání a rozhodování věci (případně pokud by věc dokonce přikázal jiné úřední osobě), nepochybně by postupoval v rozporu s principem plynoucím z čl. 2 odst. 3 Ústavy ČR, podle něhož státní moc lze uplatňovat jen v případech, v mezích a způsoby, které stanoví zákon. Rozhodování o vyloučení úřední osoby z projednávání a rozhodování věci v řízení před správním orgánem přísluší služebně nadřízenému dané úřední osoby (srov. § 14 odst. 2 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu, ve znění pozdějších předpisů). Pokud by rozhodnutí správního orgánu vydala osoba, která měla být z projednávání a rozhodování určité věci vyloučena, nepochybně by to mohlo být na základě podané žaloby důvodem ke zrušení takového rozhodnutí správním soudem. Aktivní zásah správního soudu týkající se vyloučení určité úřední osoby v průběhu běžícího (či dokonce nezahájeného) správního řízení je však nepřipustný. Vzhledem k tomu, že nedostatek pravomoci soudu k rozhodnutí představuje neodstranitelnou podmínku řízení, je třeba návrh žalobce v části týkající se vyslovení podjatosti ředitele Gymnázia Kutná Hora odmítnout za užití ustanovení § 46 odst. 1 písm. a) s. ř. s.

V případě části návrhu vymezeného výše ad 1), tedy v části představující žalobu na ochranu proti nečinnosti žalovaného, je třeba předeslat, že tento způsob soudní ochrany nepochybně do pravomoci soudů ve správním soudnictví náleží [srov. § 4 odst. 1 písm. b) s. ř. s.]. Podle ustanovení § 79 odst. 1 s. ř. s. se ten, kdo bezvýsledně vyčerpал prostředky, které procesní předpis platný pro řízení u správního orgánu stanoví k jeho ochraně proti nečinnosti správního orgánu, může se žalobou domáhat, aby soud uložil správnímu orgánu povinnost vydat rozhodnutí ve věci samé nebo osvědčení. Jak tedy mimo jiné plyne z citovaného ustanovení, vyčerpání prostředků k ochraně proti nečinnosti v rámci řízení u správního orgánu představuje speciální podmínku řízení o žalobě na ochranu proti nečinnosti správního orgánu. Z tvrzení žalobce uvedených v návrhu (či jeho doplnění) ani z jeho příloh však v projednávané věci neplyne, že by se žalobce po obdržení odpovědi od ředitele Gymnázia v Kutné Hoře na jeho žádost o informace, na základě které žalobu podal, s návrhem na uplatnění opatření proti nečinnosti na nadřízený orgán žalovaného obrátil. Tato skutečnost ani jinak ze soudního spisu nevyplývá. Za těchto okolností tedy má Krajský soud v Praze za to, že podmínka vyčerpání prostředků k ochraně proti nečinnosti u správního orgánu ze strany žalobce není splněna, a žalobu je tedy třeba v dané části odmítnout za užití ustanovení § 46 odst. 1 písm. a) s. ř. s. I kdyby ovšem podmínka vyčerpání prostředků k ochraně proti nečinnosti v případě žalobce naplněna byla, jedním z definičních znaků nečinnosti dle soudního řádu správního, který musí být pro vyhovění žalobě vždy naplněn, je zákonem daná povinnost správního orgánu (žalovaného) vydat rozhodnutí. Jak ovšem plyne ze žaloby i z jejího doplnění, žalobce se domáhá „vyšetření a odstranění podvodů“. Pokud jde o takový návrh žalobce, nemá podle názoru zdejšího soudu ani z hlediska své formy ani z hlediska svého obsahu odraz v některém ustanovení právního řádu, na základě něhož by žalovanému správnímu orgánu svědčila povinnost o „vyšetření a odstranění“ podvodu rozhodnout. Proto by ani v tomto ohledu návrh žalobce zjevně nemohl být důvodný. Nad rámec výše uvedeného soud dodává, že podvod, jehož se žalobce opakovaně dovolává, může být trestným činem (srov. § 209 zákona č. 40/2009 Sb., trestního zákoníku), přičemž zjišťování trestných činů je úkolem orgánů činných v trestním řízení. Za takový však nelze žalovaný krajský úřad v žádném případě považovat (srov. § 12 odst. 1 zákona č. 141/1961 Sb., trestního řádu).

Jde-li pak o návrh v části ad 2), v níž se žalobce domáhá vyslovení nicotnosti tvrzení učiněného v přípisu školského úřadu, zde je relevantní procesní právní úprava představována především ustanovením § 65 odst. 1 s. ř. s., podle něhož, kdo tvrdí, že byl na svých právech zkrácen přímo nebo v důsledku porušení svých práv v předcházejícím řízení úkonem správního orgánu, jímž se zakládají, mění, ruší nebo závazně určují jeho práva nebo povinnosti (pro takové úkony zavedl zákon zkratku rozhodnutí), může se žalobou domáhat zrušení takového rozhodnutí, popřípadě vyslovení jeho nicotnosti. Pro projednávanou věc je tedy podstatné, zda tvrzení školského úřadu učiněné v přípisu ze dne 22. 10. 1992 mohlo zasáhnout do práv žalobce, zda může být považováno za rozhodnutí ve smyslu citovaného ustanovení a zda tedy vůbec soud může vyslovit jeho nicotnost. Přestože má zdejší soud v této souvislosti v obecné rovině pochybnosti o tom, zda vůbec může určité tvrzení učiněné v přípisu správního orgánu bez dalšího zasáhnout do práv žalobce ve smyslu citovaného ustanovení § 65 odst. 1 s. ř. s., pro úplnost odkazuje na odůvodnění výše již zmiňovaného rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 11. 2009, čj. 3 Ans 3/2009-143, kterým byla zamítnuta kasační stížnost žalobce proti rozsudku zdejšího soudu ve věci jeho žaloby na ochranu proti nečinnosti ředitele Gymnázia v Kutné Hoře. Jak ve vztahu k předmětnému přípisu Nejvyšší správní soud výslovně uvedl, tento představuje „*svou povahou neformální postup ... povinnost zaslat takové sdělení stěžovateli právní úprava výslovně neukládala a jeho zaslání bylo spíš věcí 'dobré správy'*“. Jinak řečeno, na základě výše uvedeného nelze dospět k závěru, že by snad tvrzení učiněné v přípisu (sdělení) školského úřadu představovalo úkon správního orgánu, kterým došlo k zásahu do práv žalobce. Teprve pokud by soud shledal, že se o takový úkon jedná, mohl by přistoupit k věcnému hodnocení (závažnosti vad) takového úkonu a případně dospět k závěru o jeho nicotnosti. I v této části tedy soud shledal návrh žalobce nepřijatelným, a proto jej odmítl [§ 46 odst. 1 písm. d) s. ř. s.].

Toliko nad rámec výše uvedeného odůvodnění krajský soud opětovně odkazuje, pokud jde o tvrzení žalobce, podle něhož o jeho požadavku na rehabilitaci doposud nebylo rozhodnuto, na závěry již učiněné ve věci žalobce Nejvyšším správním soudem v rozsudku ze dne 25. 11. 2009, čj. 3 Ans 3/2009-143, podle něhož „*v posuzované věci se, podle obsahu spisu (viz vyjádření zástupce žalovaného při jednání o podané žalobě před krajským soudem) jednalo o situaci, kdy ředitel školy nevydal osvědčení proto, že byl svým předchůdcem informován o tom, že žalobce nebyl ze školy vyloučen z politických důvodů, ale protože do školy nechodil. Podmínky pro vydání osvědčení tedy (podle vyjádření uvedeného ve spisu) nenastaly, a proto, pokud ředitel osvědčení nevydal, nemohl být nečinný, neboť povinnost k jeho vydání nastala. Stejně tak nemohl být nečinný proto, že nevydal zamítavé rozhodnutí, neb povinnost k vydání takového rozhodnutí zákon nestanoví.*“

O náhradě nákladů řízení rozhodl soud v souladu s ustanovením § 60 odst. 3 s. ř. s., podle něhož nemá žádný z účastníků právo na náhradu nákladů řízení, byla-li žaloba odmítnuta.

Poučení : Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

V Praze dne 9. října 2013

JUDr. Milan Podhrázký, v. r.
předseda senátu

Za správnost:
Božena Kouřimová